

Husárjáték

2x45 perces komplex szövegfeldolgozó,
szöveg- és képalkotó óra
(magyar, kreatív írás, vizuális kultúra, testnevelés)

Miről szól ez a tanegység?

Már a kisgyerekek találkoznak a lovaglás, lovagoltatás élményével a szülők, nagyszülők térdén ülve, hiába ment ki a ló a „divatból”. A kulturális emlékezet még őrzi a lovas közlekedés, a lovaglás emléket, amit érdemes a gyerekekkel felébreszteni, és tovább építeni az életkoruknak megfelelő játékokkal, szövegekkel. A huszárok alakja

így a nemzeti hagyományok ápolásában is konkrét szerepet kap.

Áttekintő vázlat

2.1 Apa-husár	45 perc
2.1a Lovagló	15 perc
2.1b Apám	10 perc
2.1c Az én apukám	20 perc
2.2 Husár-játék	45 perc
2.2a Krumplinyomó	10 perc
2.2b Krumplinyomó husár	15 perc
2.2c Husárosdi	20 perc
Összesen:	90 perc

Előkészületek

Az óra eleji székes lovaglójáték csak megfelelő székekkel végezhető, amit érdemes előbb kipróbálni.

A husárosdi kreatív feladatait szervezhetjük úgy, hogy a gyerekek választhassanak az alkotó jellegű feladatok közül (például folytathatják az előző órán elkezdett apaképet is). De szervezhetjük úgy is, hogy mindenki ugyanazt csinálja. A kiválasztott tevékenységek anyaga-it, eszközeit, illetve helyszínét készítsük elő!

2. tanegység

FELDOLGOZOTT MŰVEK

Lovagoltató mondókák
Barak László: *Apám*
Ágh István: *Krumplinyomó husár*
Husárlabda – Csukás István játékoskönyvéből

MIT KÉSZÍTSEK ELŐ?

 Szöveggyűjtemény

 Internet, projektor, hangfal

 Füzet, íróeszköz

Rajzlap, rajzeszköz
Piros és fehér hajtogatópapír, ragasztó, filc
Labda

FELADATOK LEÍRÁSA

2.1 Apa-husár

2.1a Lovagló

Kérdezzük meg a gyerekektől:

- Kicsi korotokban lovagoltatok-e apa/anya vagy nagypapa/nagymama térdén?
- Emlékszik valaki a mondókára is?

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A lovaglásélmény játékok, versszövegek segítségével. Apakép felidézése, építése.

JEGYZETEIM

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Mímes, mozgásos játék
mondókákkal

Versfilm megtekintése
Vers olvasása, értelme-
zése

Apakép történetírással
és illusztrációval

Hallgassuk meg a mondókaemlékeket, el is mondhatunk közülük párat!. Majd mozgással kísérve mondogassuk a következő **Lovagoltató mondókákat!**

Térdünkre tett kézzel, sarkunkat emelgetve és dobbantva mondjuk:

Hóc, hóc, katona,
ketten ülünk egy lóra,
hárman meg a csikóra.

A gyerekek fordítsák támlával előre a székeket, helyezkedjenek el lovaglólülésben, és mondják velünk a mondóka másik változatát, miközben a szék első lábait emelgetve dobbantanak:

Hóc, hóc, katona,
ketten ülünk egy lóra.
Abrakot a csikónak,
Nagyot ugrik, hóóóó!

A harmadik változat a legviccesebb, ezt játékos borulás is követheti:

Hecc, pecc, katona,
ketten ülünk egy lóra,
hárman meg a csikóra.
A huszárok így repülnek,
úgy repülnek,
utoljára le is esnek,
zsupsz.

Vedd figyelembe!

Az 1. és 3. mondóka forrása: *Bihari gyermekmondókák* (Kriterion, Bukarest, 1982, 91., 93. o.)

A 2. mondókához kapcsolódó animációs filmet mondókázás után érdemes megnézni a Reftantáron. A vásári körhinta csillagok közé röpíti a lovasokat, a csillagokkal való találkozás pedig az órán feldolgozandó két versnek is kulcsmotívuma.

2.1b Apám

Olvassák el a gyerekek némán **Barak László: Apám** című versét!

- Milyenek mutatja be a versbeszélő az édesapját? Mit gondoltok, miért?
- Milyen túlzások vannak a versben? Milyen szerepe van a csillagoknak?
- Vajon mit súghattak a csillagok az apának?
- Ti milyenek láttátok édesapátokat kicsi korotokban?

10
perc

JEGYZETEIM

2.1c Az én apukám

Készítsenek a gyerekek apa-rajzot írással és képpel is!

- Milyen hősnak képzeled el az apukádat?
- Milyen szuperképessége lenne egy csatában?
- Ki ellen harcolna, és miért?

20
perc

Írd le egy kalandját! Készíts hozzá illusztrációt!

Vedd figyelembe!

A befejezés maradhat otthoni feladat, vagy választható feladat a következő óra „huszárosdi” részében.

2.2 Huszár-játék

45
perc

2.2a Krumplinyomó

Vetítsük be a gyerekeknek a Reftantáron elérhető képet a krumplinyomóról!

10
perc

Kérdezzük meg:

- Mit gondoltok, mire szolgált ez a régi eszköz? (Mit csinálhattak vele?)
- Mi lehet a neve?
- Mire hasonlít? Mi jut róla az eszetekbe?

Ötletelés után mondjuk el, hogy krumplinyomóról van szó, amit reszelt vagy apróra vágott nyers krumpli átpréselésére használtak! Ebből készült régen házilagosan a ruhakeményítő, ami tartást adott a kimosott ruháknak.

Nem lehetett könnyű a krumplinyomóval való munka, a kisgyerek pedig, aki anya vagy apa körül ólálkodott, akár fel is ülhetett a „lóra” munka után vagy akár munka közben is. El tudjátok képzelni, milyen hős krumplinyomó huszár lehet egy ilyen kisgyerek?

Vedd figyelembe!

Forrás, pontos háttérinformációkkal elérhető a Reftantáron.

A krumplinyomó általánosan elterjedt eszköz volt, nemcsak a sváb népcsoportokra jellemző. Lásd többek között a balatoni tájház tárgyai között a Reftantáron.

2.2b Krumplinyomó huszár

A pedagógus olvassa fel hangosan, a párbeszédet érzékeltetve **Ágh István: Krumplinyomó huszár** című versét!

Szerintetek ki kivel beszélget a versben? – Ötleteljünk!

15
perc

MIT AKARUNK ELÉRNI?

Lovaglásélmény és huszárkép összekapcsolása vers, játékok és képköltés segítségével.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Kitalálós játék
Régi használati tárgy megismerése
Vers értelmezése, párbeszéd olvasás
Kreatív feladatok:
Rajz: huszár-önarckép
Hajtogatás: huszárbáb
Spontán bábjáték
Mozgásos ügyességi játék

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHHEZ A FELADATHOZ?

Rajzlap, rajzeszköz
Piros és fehér hajtogatópapír, ragasztó, filc
Labda

JEGYZETEIM

A gyerekek párban készüljenek fel a párbeszédre olvasásra, amikor a szülő vagy nagyszülő beszélget a gyerekekkel!

Majd a vállalkozó párok felolvashatják az osztály előtt is a párbeszédre verset.

2.2c Huszárosdi

20
perc

Játsszunk mi is huszárosat a gyerekekkel! Nem kell hozzá krumplinyomó, elég a vers hátán röpdülni a csillagokig.

Választhatunk az alábbi feladatok, játékok közül:

Huszárrajz

Te milyen huszár lennél? Rajzold le magad lóháton, harc vagy vágatás közben! Eljuthatsz akár a csillagos égig is.

Huszárbáb

Hajtogassunk a gyerekekkel huszárbábot! A Reftantáron elérhető YouTube videók segítségével megtanulhatjuk a hajtogatás lépéseit.

Végül a bábokat az ujjukra húzva játszhatnak a gyerekek a huszárokkal, most a kezük lesz a paripa.

Huszárlabda

A **Huszárlabda** nagyobb teret igénylő ügyességi játék, udvaron vagy tornateremben lehet játszani. Leírását megtaláljuk a Reftantáron és **Csukás István játékgyűjteményében**, amely ugyancsak elérhető a Reftantáron.

